

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Соколу: ВЕрген 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРЕЗИДЕНТ ХВАЛИТЬ АЛЕ НЕ ПІД-ТРИМУЄ ВІЦЕПРЕЗИДЕНТА ВОЛЕСА

ШКАГО. — Сенатор Семюел Д. Джексон з Індіани як майбутній президент Краєвої Конвенції Демократичної Партії дістав лист від президента Рузвельта з похвалами для віцепрезидента Генрія Волеса, котрого він знає добре ще з часів, як Волес був секретарем рільництва. Президент каже, що він годусував би на нього як на кандидата на віцепрезидента, але він не хоче диктувати конвенції і тому лише конвенції вільну руку при виборі кандидата на віцепрезидента.

Поміж іншими кандидатами на віцепрезидента поважніше трактують кандидатуру Джеймса Ф. Бірнеса, буйшого члена Найвищого Суду, а тепер директора Бюро Робучої Сили.

Замітними стають жінки, які поприїздили з домаганнями признати жінкам рівні права в платформі Демократичної Партії. Другим важним домаганням являється справа рівного трактування нігрів в південних стейтах. — Іменем жидів д-р Стевен Вайс з Нью-Йорку домагається, щоб в демократичній платформі помістили домагання створити жидам батьківщину в Палестині.

ЕКСПЛОЗІЯ АМУНІЦІ В КАЛІФОРНІ.

САН ФРАНЦИСКО. — Склад амуніції військової флотії в Порт Шікаго, 50 миль на північ від Сан Франциско, вилетів у повітря, а сила вибуху була така страшна, що її почули в проміні 50 миль навкруги. Перші звіти з вибуху подали число вбитих осіб на 650. На місці катастрофи працюють відділи Червоного Хреста та інші рятункові організації. Шпиталі в цій околиці переповнені раненими, а трупації небіжчиками. Телефонічні połącчення з Порт Шікагом перервані внаслідок експлозії, тому важко дістати подробиці інформації про розміри нещастя.

ВЖЕ ВИРОБЛЯЮТЬ ЗАЛІЗКА ДО ПРАСУВАННЯ.

ВАШИНГТОН. — Рада Військової Продукції проголосила, що видала дозвіл на вироб останньої квати електричних залізко до прасування. Надіються отже, що вже найближчої осені по'явиться на ринку 2,037,838 нових залізко. Майже 99 відсотків нових залізко призначено для домашнього вжитку, а решту для торгівлі. Нові залізка виробляють у фабриках Огайо, Міннесоті та в Ілліной.

ГРОЗИТЬ НЕДОСТАЧА КРОВНОЇ ПЛАЗМИ ІЗЗА СТРАЙКУ.

ВАШИНГТОН. — Ізза страйку робітників в фабриці шкла у Вайнленд, у стейті Нью Джерзі, лишилася дуже мала кількість шкляних, в яких пакують і перетримують кровну плазму, призначену для воєнних шпиталів. Це подав до відома директор Медичної Служби Армії. Страйк вибух між 1,500 членами юної робітнички при шклі тому, що ще від листопаду минулого року не поладана справа підвишки їхньої плати. Головна квартира Американської Федерації Праці наказала робітникам повернутися до праці, інакше упрезидент Рузвельт пристосує законні постанови, які уповажнюють його до ділання вчасі воєнної скрути.

ПОМЕР ГЕНІЙ-НЕУЖИТОК.

БОСТОН. — У тутешньому шпиталі помер у віці 46 літ Джеймс Сидис, геніальний хлопеч зперед 35 літ. Перед смертю він не мав ніякого заняття і жив як бідак. Він походив з Нью-Йорку, а коли мав три роки, вмів уже читати й писати. Перед 9 роком життя він говорив кількома чужинними мовами, в 11 році життя його допустили на університетські студії в Гарварді. Скінчив науку як мав літ 14, відзначався геніальним талантом в математиці, в 20 році життя був інструктором математики, але не мав амбіцій ні смілости і потім став канцелярським робітником в стейтовім бюрі для компенсації. Раз засудили його на 18 місяців в'язниці за участь в большевицьких пернетравневих розрухах в Бостоні, але він цієї карі не відсижував. Ніколи не чувся дитиною, не розумівся на приємностях, не відчував потреби дівового товариства і як студент шлюбав, що не вженився.

ВЕРБУЮТЬ ЖІНОК ДО ЗБИРАННЯ ОВОЧІВ.

ВАШИНГТОН. — Цьогорічний збір овочів запо-відається дуже обильно, коли його зібрати вчас. Організація Жіночої Земельної Армії визнає всі жінки, що можуть посвятити свій час, щоб зголошувалися збирати й зривати овочі для презервування. Для облекшення такої праці організація Жіночої Земельної Армії втримує окремі жіночі табори в різних стейтах. В стейті Нью-Йорк, напр., є таких таборів 17, в Конетикаті 13, і т. д. До роботи належить голоситися в Федеральних Бюрах Праці.

Переговори для Міжнародної Організації відбудуться вже незадовго

ВАШИНГТОН. — Представники чотирьох потуг зберуться вже на початках місяця серпня в Вашингтоні, щоб переговорити пляни для створення міжнародної організації для забезпечення миру. Це виявив секретар стейту Кордел Гол в окремій оповістці, але не подав докладної дати. Зате Гол виявив, що розмови відбудуться на підставі плянів, складених на конференції в Москві; що вони будуть ведені окремо між Америкою, Англією й Росією а окремо між Америкою, Англією й Китаєм, отже без Росії тому, що Росія не є у війні з Японією. На подібний лад велися вже переговори в Каїрі й в Тегерані. Засади, на яких має бути створена Мирова Ліга, проголосив президент Рузвельт ще 15. червня 1944.

Тому, що Конгрес Злучених Держав зацікавився вже давно за створення такого міжнародного тіла, адміністрація Рузвельта не боїться перепон в цій справі збоку американського сенату.

МОНЕТАРНА КОНФЕРЕНЦІЯ БУДЕ ПРОДОВЖЕНА ДО СУБОТИ

БРЕНТОН ВУДЗ, (Нью-Гемпшир). — Монетарно-Економічна Міжнародна Конференція, яка мала покінчитися в середу, буде продовжена до суботи 22. липня, щоб довести до успішного висліду мозольну працю. Праця була спинена кілька днів через брак відповіді Росії в справі квоти до міжнародного фонду, а після цього делегати мусли працювати день і ніч для викінчення справ. Проволока принесла теж матеріальні втрати для управи готелю, в якому відбувається конференція, бо готель відмовив місця для гостей, які позамовляли були кімнати на день 20. липня. Надіються, що в пропонуванім міжнароднім банку Злучені Держави івестують суму три біліони й триста мільонів доларів.

АМЕРИКА ВПЛАТИЛА \$4,000,000 ДО ЮНРРА

ВАШИНГТОН. — Уряд Злучених Держав виплатив \$4,000,000 до фонду Адміністрації Ріліфу й Реабілітації Об'єднаних Держав (ЮНРРА), тобто якраз пайку, яку мав заплатити на 1944 рік. Більшу частину цих грошей зуміється на закупку засобів та на заплату услуг для ЮНРРА. Таксамо й інші держави повплатували свої вкладки, в мільонах доларів, як от Бельгія 100, Канада 300, Китай 500, а інші в тисячах, як: Чехо-Словаччина 25, Етіопія 5, Тимчасовий Уряд Франції 50, Греція 50, Польща 100, Совети 200, Англія \$1,500,000.

Італійська газета критикує Аліантів

РИМ. — У газеті „Воче Републікана“ появилася знову критика аліантської політики єуроти Італії. Автор статті Рандольфо Пачіярді каже, що Італійський уряд під прем'єром Болонієм не має справжньої влади. Він закидає теж Аліантам, що вони не хочуть допустити Італійців до більшої участі в воюванні проти німців.

Кореспондент „Нью-Йорк Таймсу“, доносачи про цю статтю, додає, що стаття Пачіярді погодується з почуваннями багатьох італійців.

НІМЕЦЬКА МАСАКРА В ІТАЛІЙСЬКОМУ МІСТІ

ЧІВТЕЛЯ. — На свято Св. Петра, 29. червня, цього року з рук Італійських патріотів згинули тут три німці. З місти за це німецькі вояки витягнули з церкви 15с італійців, вивели їх на площу й розстріляли машинними крісами, групами по п'ять. Потім знесли тіла до домі, до котрих вкинули ручні гранати. Накінеш підпалили ці доми машинами до викидання горючої нафти. Покинувши місцевість, німці розставили по дорогах сторожі, які вбили ще 17 осіб, що пробували дістатися до містечка.

НІМЦІ ЕВАКУЮТЬ СХІДНУ ПРУСІЮ

БЕРН. — Німецьке р'ядо закликає постійно німців у Східній Пруссії ставити опір наступаючій червоній армії та сповинити свій обовязок супроти вождя й батьківщини.

Рівночасно німецький уряд установив уже Альфреда Розенберга начальником евакуації Східної Пруссії. Покищо евакуюють околицина схід залізничі з Тільзиту до Інстербургу. До Швеції приходять вісти, що все німецьке шівільне населення Східної Пруссії просто масово рушило в напрямі Німеччини. В цілій Східній Пруссії панує справжня поляка перед підхолячою червоною армією.

ЧУТКИ ПРО ЕВАКУАЦІЮ БАЛКАНУ

ЦРІХ. — Швайцарська преса одностайно пише про німецькі приготування до евакуації Балкану. „Газет де Люзан“ подає таку вістку зо Сербії. Німці затирають сліди трачення жидів і сербів. У Білгороді німці заставили 300 сербів відкрити гроби жертв німецьких репресій та спалити останні тіла.

ФРАНКО ХОЧЕ МИРА

Еспанський диктатор Франко повторив на краєвім конгресі фаляхистичної партії свою попередню оферту Аліантам бути мировим посередником між ними й Німеччиною.

МІСТО ПО БОЮ. Так виглядає тепер Понт-д'Абе, місцевість у Нормандії, по відході німців, котрі там ставили завзятий опір аліантським інвазіійним військам. Просто в однім дні не остався без ушкодження, а багатьох зовсім не стало. Французька родина, наклавши на колісницю останки свого м'ятку, волочиться тяжко дорогою, шукаючи нового пристановища.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА ПРОДИРАЮТЬСЯ ДО СЕН ЛЬО

НАГІВИЩА КВАТИРА АЛІАНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Піхотинці першої американської армії продерлися крізь вперту оборону німецьких військ на схід від нормандського міста Сан-Льо, що вважається найважшим пунктом в німецькій обороні. Потім німці сконцентрували на місто такий убойний огонь, що американські війська відступили з центра міста на його окраїни, з котрих почали наново просякати в місто, займаючи в боях дім за домом.

Бій за Сан-Льо вважається найзав'язтішим боєм цілої аліантської кампанії в Нормандії від самого висадження аліантських військ на французьке побережжя. Німці робили проти американців зав'язті протитяки, але американці розбили їх бомбардуванням з літаків.

Тимчасом британські війська посувалися далі поза Каен. На тому секторі аліантські частини перемішані з ворожими в страшно помотанім бою. Вояки боються за гармат, повзів і рушниць, від села до села, від межі до межі. Бритійні заняли кілька важних місцевостей, як Нуер, От-де-Форж, Ба-де-Форж і Ванд. Аліантські летуни помогли й тут, розбиваючи ворожі склади амуніції й фронтівні позиції.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛЕТУНИ РОЗБИВАЮТЬ КОМУНІКАЦІЙНІ ЛІНІЇ В ФРАНЦІЇ

Понад 750 американських бомбовиків ударили зо своїх баз у Британії по залізничних дорогах й по інших комунікаційних засобах, що служать для підвозу німецьких військ і воєнних припасів у Франції. Наслідки цих рейдів були справді поважні, бо, як доносять з Франції, на цілій низці доріг, що ведуть на фронт, появилася написи: „Об'їзди!“ Німцям у Франції грозить повний параліз залізничного руху.

Цим літакам помагала друга хвиля, що видетіла з баз в Італії. Не поминули теж бити по Па-де-Кале, де находяться головні висильні безпідлотних бомб.

НІМЦІ НЕ ХОЧУТЬ ТРАКТУВАТИ ФРАНЦУЗЬКИХ ПАРТИЗАНІВ ЯК ВОЄННУ СТОРОНУ

Німецька агенція „Загранична Інформаційна Служба“ навела заяву німецького уряду на берлінським радіо, що найвища команда видала прикази далі трактувати французьких партизанів, що воюють проти Німеччини, як терористів, тобто, пійманих розстрілювати.

Німецька заява є відповіддю на осторогу генерала Айзенговера Німеччині, аби трактувати французьких партизанів як воюючу сторону. Айзенговер загрозив, що всі, винуваті за розстріли французьких партизанів, будуть, по війні карані.

БРИТІЙЦІ ПЕРЕХОДЯТЬ ПОЗА АРНО

РИМ. — Бритійські війська восьмої армії перейшли несподіваним маневром ріку Арно й поперли сильно в напрямі Фльоренції.

На західнім побережжі американські війська находяться вже менше як дві милі від Леггорцу.

РОСІЙСЬКІ ВІЙСЬКА ПІДХОДЯТЬ ДО БЕРЕСТЯ

ЛОНДОН. — Червона армія поступила наперед на 25 миль здовж залізничного шляху з Мінська до Варшави та підійшла на віддалі 15 миль до важкої фортеці Берестя Литовського. Тимчасом північні частини червоної армії просякнули вже дві милі вглиб Лотви.

У цьому наступі на Берестя червона армія заняла між іншим Біловежу, коло котрої находиться величезна пуша, котру Гітлер подарував Герінгові як приватну резервацію для полювань.

Московський комунікат говорить про діяльність партизан в околиці Берестя, котрі за останній місяць висадили з рейок понад 50 німецьких військових поїздів. Партизани називаються відділами Олександра Невського. Московський комунікат називає їх советськими патріотами.

НІМЦІ ДАЛІ ПРО ОФЕНЗИВУ НА ЛЬВІВ

ТИМЧАСОМ Берлін уже третій день доносить про велику російську офензиву на південному польському фронті. Мовляв, російські війська на 120 миль широким фронтом, що сягає від Кавеля до Тернополя, пруть наперед в напрямі Львова, важного залізничного вузла й фортеці. Московські комунікати далі цю офензиву промовчують.

За берлінським доносенням, російські війська доперли тут уже до Золочева, що лежить 35 миль на схід від Львова.

ПАРАДА 75,000 НАЦІСТІВ У МОСКВІ

МОСКВА. — Через три роки Гітлер обіцявав німцям великі перемоги в Росії на парадній вмарш до Москви. Дня 17. липня величезні товпи народа, газетарі й дипломати оглядали марш через Москву націстичної армії з 75,000 вояків. Це були всі бранці, забрані в боях у Білорусі.

ШУКАЄТЕ ПРАЦІ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRYANT 9-0582

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед повною ціною, в котрій оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

В Канаді належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Терор на Карпатській Україні

Уряд Военної Інформації в Вашингтоні подає вістку про знущання мадярських військ над населенням Карпатської України („карпатосіви”). Як звичайно інформації з такого жерела заслуговують на повну віру. Заслугують її цим разом тим більше, що походять вони з самих мадярських жерел, себто з жерел, які скорше були би зацікавлені в закритті таких вісток, ніж у їх виявленні.

Цим разом саме реплілка мадярського уряду „Карпати Гірадо” доносить, що у Берегові страчено на публичному ринку 5 партизанів, пійманих у повіті. За донесеннями цього самого часопису, піймано партизанів і страчено й в інших місцевостях. У місцевості, названій Надьольоші, страчено: сім цивільних осіб, у місцевості, названій Федерардо, три, а в Фекетегазі п'ять осіб. (Звісно довколишнє населення так цих місцевостей не називає; презввав їх так мадярський уряд, виконуючи свою програму мадяризації краю).

Цікаві подробиці подано в згаданій квіслінгівській газетці про розстріли в Надьольоші. Розстріляно там саме д-ра Гайнріха Ноймана, жінку Михайла Гендери та жінку Симеона Фаркаша, разом з їх заговорниками, за те, що вони помагали патріотичному збройному опорovi в Карпатській Україні. У Федерарді жертвою терору впали Петро Ромач, Владислав Ллика і Самуїл Смелько. З жертв терору в місцевості Фекетегазі подано ім'я візника Владислава Гоцка.

В чому полягав протимадярський спротив засуджених, розкриває дещо офіційна заява, подана в квіслінгівському часопису. Сказано саме, що засуджені удержували ганьбову роботу розв'язувачів, що тру вів якийсь д-р Йосиф Лецман, а котру вони перевозили з місця на місце, аби її уряд не міг знайти. Уряд погнав на їх слід та переарештував їх усіх, помістив у військової в'язниці в Мармароськiм Сиготі. З той в'язниці перевезено кожного з них до його родинного села, де кожного з них страчено „при найширшiм розголосі”.

Стільки урядове американоке заподання, оперте на офіційну мадярську заяву, поміщену в урядовій реплілці. Нажаль заява неповна якраз щодо тих справ, які нам можуть видатися найважливішими. Вона не каже, чого саме хотіли ці люди, що ставлять урядові збройний опір та удержують тайне радіо й за це пішли на смерть. Їх засуджено на смерть за бунт проти мадярської держави, і ця обставина підносить у першу чергу питання: як і держави вони хотіли?

Не маючи на питання позитивної відповіді, нам приходиться вдоволитись негативною відповіддю, що вони не хотіли мадярської держави, що теж має свою вартість, головню згляду на ці ще й нині в Америці серед виходить з тої землі бушуючі симпатії, явні або скриті, до мадярських окупантів.

Господарні стейти

Як одиниці, так і стейти та муніципалітати мають свою господарську програму на післявоєнні часи, якщо заробили гроші підчас війни. Однак програма одиниць різниться в дечому від програми стейтів чи громад. Громада та стейт це правне поняття і ці організації існують для добра людей. Звідси виходить засада, що їхня господарка мусить бути приурочена до потреб населення.

Установи й газети, що займаються економічним життям народу, призирали вже відомості про пляни 31 стейтів щодо їх діяльності після війни. Іде просто про те, щоб дати населенню заняття безпосередньо після війни і щоб не допустити до господарсько-робітничої кризи, яка панувала перед війною. З другого боку через війну багато прилюдних робіт по стейтах треба обстрімати, бо не було робітників. Отже в той спосіб два інтереси, робітничий і підприємця, сходяться разом, щоб розбудувати народне господарство.

Як приклади такого планування візьмемо кілька стейтів. От стейт Нью Йорк: Тут програма праці обіймає будову водних каналів аж до будови робітничих домів помістках. У Каліфорнії стейт поробив старання для розбудови стейтових будинків, шпиталів, колегій. У Пенсильвенії мають заложити аж 175 лугунських майданів, а цей проект дається відчувати аж у далекій Арізоні. Від стейту Мейн на Сході аж до стейту Орегон на Заході придумують над залісняючи пустарів та над плявою лісною господаркою. Стейт Айдахо склав пляни для штучного наводнення, чи як там кажуть меля. Стейт Мейн хоче теж видати \$4,000,000, на розбудову стейтової капіталою, а Флоридя плянує розбудову стейтового осередку в Талагассі і виділітишні в'язниці. Норт Дакота відложила для регабілітації ветеранів цілий мільон доларів, а стейт Вермонт призначив півтреті мільона на бонус для ветеранів. Оці приклади наведені лише як взіреть, чим займаються стейти, коли мають на увазі самі потреби стейту і добробут населення.

Та крім цього є один спільний плян розбудови, яким інтересуються усі стейти тому, що він починається до піднесення добробуту цілого краю — Злучених Держав. Є це проект розбудови шляхів, що їх загалом називають „високими дорогами” — „гай вей”.

Розбудова шляхів починається до влекнення транспорту при помочи автомобілів, вантажних авт („троків”), та автобусів. В цьому має інтерес і федеральний уряд, тому приходить стейтам з допомогою.

Розбудова шляхів в Америці це постійне економічне явище. Як би так колось не були кинулися до розбудови залізничних шляхів перші „залізничні королі”, то населення Америки було б замкнене в кількох східних стейтах і було б душло себід економічно. Залізничні шляхи причинилися до розмаху економічних підприємств і до вихиснування природних багатств Америки. У воєнні часи пішла розбудова підприємств навіть у таких закутках, де колось про це не було мови. Щоби до підприємств дістатися, уряд пробував підпомагати спеціально придумані засоби. Повстав новий промисл виробу „трейлерс”, тобто мешкань на троках. Робітник з родиною наймає, чи купує на виплату рухоме мешкання з двох-трьох кімнат і переїздить в ньому з місця на місце, де лише трапляється робота. Десять тисяч робітників їздять у такий спосіб по різних околицях Америки, а по війні, коли прийде демобілізація, коли приїде до так званої „реконверсії”, тобто переміни економічного життя воєнного на життя мирове, цей рух може ще зрости. Робітник поїде там, де на нього жде робота. Це й причина, чому для такої міграції потрібно ліпших шляхів. Ні стейтові уряди ні федеральний не будуть шадити гроша, коли йде про розбудову шляхів для посилення добробуту населення.

Як маємо тепер залізничні шляхи, одні для локального, інші для поспішного руху, так шляхи для моторового руху не мали віддалі і на такі, що перерізують весь край. Це не дрібна справа, коли напр. приїде перемінити Дітройт чи Філадельфію на мировий стан з теперішнього воєнного стану. Наскільки в містах є така продукція, що припадає для мирових цілей, вона зможе затримати робітників при роботі. Але, де місто розрослося несподівано в часах воєнних, як от Філадельфія, там для розпровадження населення по війні треба мати готові засоби, а до таких засобів належать теж і добре збудовані шляхи, по яких мотитимуть виділені їздити автобуси, троки, трейлери і приватні авта.

Отже розбудова шляхів це один спільний проект повоєнний, який дотикає всі стейти.

Ким тоном. — Забуваєте ви, панове, що в Австрії також живе кілька мільонів хаклів українців, і людяне обходження приєднає їх до Росії. Говорите так, як би ви хаклів і жидів вважали за щось нижче від великоруса і поляка... Хакли такіж люди, що й москвини, будьте певні, а може ще й культурніші... — А ось, ми займем Галіцію, то всі хакли будуть нашими, прилучаться до москвини. — Чванкуватю викрикнув цивільний. — Невідомо, — Павлоцький заперечив, — чи вдасться нам окупувати Галічину. Залежатиме у великій мірі від обходження нашої армії з галицьким населенням. — Не тільки Галіцію, а й Відень займемо! — не уймавсь цивільний. — Правда, пане поручнику? — тріпнув поручник по плечу рукою. — Цей змірив цивіль недружелюбним зором і звиско процідив кризь зуби: — Справедливо... А з ким маю честь? — Рябушенков, прапорщик запаса армійської піхоти... — О, товариш по зброї! —

Микола Чубатий.

Що варта незалежність нації?

Американський День Незалежності та незалежність народів.

За нами недавно відсвяткований День Американської Незалежності — Індепенденс Дей — 4. липня. Того річний День Американської Незалежності проминув з якоюсь відмовкою повагою, в американському громадянстві немов відзеркалював ся в нім дух часу. Чужа Америка зводить бій, на життя та смерть усіми засобами людськими та технічними, щоби побороти свого ворога, щоб зберегти правдиву незалежність виборену предками, дітьми американської революції.

Американський День Незалежності встановлений на пам'ятку проголошення повної державної незалежності Америки конгресом представників тринадцяти англійських колоній Північної Америки 4. липня 1776. Не стала ще тоді Америка вповні вільною державою, бо перед нею стояла ще завзята боротьба за дійсну незалежність з Англією, що покинулася доперва 1781, однак в цім дні Американський Нарід висказав свою постанову бути незалежним і тим положив ідейні та правні основи під нову державу, що нині виросла на першу потугу світа.

Варта пригадати початок цього історичного документу, щоб й американські українці пригадали собі, що значить незалежність нації. Може дехто думати, що це робити не потрібно, бож це ясне кожному як сонце; а воно таки потрібне. Недавно в українсько-американській пресі читали ми такі дивовижні погляди одного старого громадського діяча на тему незалежності у відношенні до українського народу, кінцею справою. Бо часто так буває, що люди сотки разів повторюють якийсь поняття, а його таки добре не розуміють. Тому й поняття незалежності нації треба таки вияснити.

Вияснити його не хочу по моім думкам. Може хтось думати, що це вияснення довільне. На можливість розбудови лугунських майданів вказали ми згадуючи стейт Пенсильвенію, але тут годиться ще згадати про розвиток летунства для достав краму й важкого товару, як поспішний посилок. Це така незначна ділянка, про яку ледве натякається при обговоренні розбудови шляхів. Але й це мають стейти на увазі.

не, чисто особисте автора тих слів, тому заглянемо до цього історичного американського документу повного глибоких думок про це, що це є незалежність народу та коли нарід має право зірвати зі своїм гнобителем та власною волею стейт незалежним.

„Колі в наслідок подій серед людей — читаємо в документі американської незалежності — стане коначним для якогось народу зірвати політичні зв'язки, які в'язали його досі та заняті поміж державами світа окреме та рівне місце, до чого право природи та право Боже його уповажнює, випадає з огляду на опінію людства виложити причини, що пхнули до цього відокремлення.

Ми вважаємо за очевидну правду, що всі люди на світі сотворені рівними та що вони обдарені Творцем світа деякими правами, що їх ніколи не можуть стратити. Поміж тими правами є право до життя, право до свободи і право захищати щастя”.

Нація стає тоді незалежною, коли вона рівна з іншими народами світа та окремо, сама незалежно від нікого іншого може ридитися і бути свідомою і щасливою. Словом незалежно є нація тоді, коли вона є правдивим господарем на власній землі та ніхто її втручати до її життя не має права.

Нарід ридяється через свою державну владу, яку собі сам устанавляє, тому нарід правдиво незалежний, є тільки в такій державі, де він сам собі владу може устанавляти, себто в демократичній формі правління.

У диктаторських державах, таких як Німеччина чи Росія, пануючого німецького чи російського, не є незалежним, але можна навіть підносити сумнів чи й сам німецький та російський нарід, кожен як о нарід, є незалежним. Не він сам собі настановляє владу; вона ним абсолютно ридяється. Там влада є йому накінена меншою групою, але активною та добре організованою, на якій опирається диктатура. Такою групою є партія національно-соціалістична в Німеччині, чи партія комуністична в СРСР.

Таке якраз поняття української незалежності нації мав на думці Іван Франко, коли в своїм „Мойсею” говорив, що й український нарід стане ще хазяїном домовитим, себто правдивим господарем на українській землі. Господар завідує сам, не питається поради з Москви, не бере його інструкцій. Його воля як вираз збірної волі рідні є рішальна при завідуванні цю широкою родиною, що нею є нація вільна та незалежна від нікого.

Незалежність важніша чи соборність? Дуже часто в історії людства багато народів було поставлених перед таке питання, що скорше вибрати незалежність, але нездишеного цілого народу, чи зєдинення, але в залежності від іншого народу. Річ природна, що ідеалом кожного народу є бути і зєдиненим. Ці два осяги це повний ідеал, це найвищий осяг. Але часто так є в історії, що відразу тих двох ідеалів осягнути не можна. Котрий тоді важніший, котрий скорше вибрати як такий, що успішніше веде до осягнення повного ідеалу в майбутності?

Перед таким питанням були довог поставлені італійці, коли боролися за державну незалежність, перед таким самим питанням були поставлені поляки перед першою світовою війною, коли треба було їм вибрати поміж Росією та Німеччиною, з яких кожна опанувала частину їх території та не мала охоти відступити її незалежній Польщі. Перед таким самим питанням є нині поставлений український нарід в Європі в претяжкій своїй ситуації. Переможа Росія східної України нині, в часі своєї сили, не зречеться, але справа Західної України ще на всякий спосіб є справою невирішеною, тому може бути вирішена навіть в напрямі незалежності. Що краще вибрати українському народови в Європі — зєдинення в неволі чи незєдинення, але принаймі для частини України на волі?

В народі вольних колі... п'ять мільоним народом, отже великим народом, а нема його в народів вольних колі, нема його поміж націями світа годі, коли поміж націями світа є малі норвежі з нецілих три мільонами населення, з таким самим населенням данці та інші малі народи. Вони нації в міжнародному розумінню, український нарід легітимація на націю не має, бо не є незалежним. Коли дістави український нарід легітимацію на націю? Тоді, коли хоч невелика частина стала б вповні незалежною.

Говорім цілком теоретично; коли б малесенька Карпатська Україна була добула незалежність та утрималася, то вона півмільонова країна мала б цю легітимацію бути нацією в міждержавному розумінню, в народів вольних колі, якої легітимації не має і не буде мати великий український нарід, як довго буде залежним від Москви, як довго буде під чужим пануванням, хочби зєдиненим.

Нині все таки від часу до часу говориться про малі держави та їх права. Говориться про них тому, бо вони добули собі легітимацію на націю своєю незалежністю. Незалежність є велика цінність, вона доперва робить нарід повною нацією та відкриває йому горизонт на краще майбутне, тоді, коли нарід ще не осягнув своєї соборності, тільки до неї прямує. Незалежність це перший ступінь відродження нації, вступлення в народів вольних колі.

Це було теж причиною чому то в часі боротьби за Карпатську Україну, за її незалежність з усею силою кинулися задулювати її Польща та Росія. Одна і друга держава напевно малесенької Карпатської України не боялася. Вона не могла нікому загрожувати фізично, але могла загрожувати політично та морально.

— І додайте, — небезпечний мазепинець — докінчив поручник. — Чули, як він за хаклів образився? Руских зове не великоросами, а якимись москвинами... Сепаратист, тай годі... Вартоб звернути увагу його зверхникам, щоб вкоротили язик... — І за що він здобув Георгія, цікавий я знайти? — не вгавав Рябушенков.

— І за що він здобув Георгія, цікавий я знайти? — не вгавав Рябушенков.

ОЛ. ЛУГОВИЯ. Права автора застережені.

В КІГТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА

ПОВІСТЬ З ЧАСІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ
У двох частинах
(Перший том трилогії „Огнем і Кровю”)

14)

Сів коло них і Паволоцький, служили в чернігівському полку. Так вся родина, опанована сумом, сиділа обнявшись, не заважаючи впливу часу. Мала Ольга розповідала шось батькам, але й вона скоро замовкла. А зпоза саду доносилась лежучи і таракотиння возів — село відпроваджувало своїх близьких у жерту жорстокому богові війни.

Другого дня Паволоцький вийшов у полк. Непевний, чи застане його на місці постою в Орлі, думав у Києві задержатись, поінформуватись у штабі округи й який прикордонний район і коли має вийхати окрема гусарська бригада. У сусідньому третьокласному вагоні їхало зо два десятки односельчан, бажаючих

9) Нині — роззява.
10) Дрихнути — кинути.
(Дальше буде).

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРИВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА ЧЕРВЕНЬ 1944 РОКУ

ЗЛУКА ВИДІЛІВ:

Відділ 474 в Норт Сайд Пітсбург, Па., заучених з відділом 118, створили один відділ У. Н. С. під ч. 118 в Пітсбург, Па.

НОВІ ЧЛЕНИ:

- V. 7. Раш Вагнер.
- V. 20. Гранко Марія, Цепен Роза.
- V. 21. Соліський Юрій.
- V. 22. Кузьма Юрій.
- V. 23. Геро Анна, Лесів Росел.
- V. 39. Сінгур Вільям В., Кінч Михайло.
- V. 45. Слободян Юрій В.
- V. 46. Матчак Анна.
- V. 52. Шевчук Георгій, Гелія Амеція М.
- V. 55. Папеш Іван.
- V. 59. Біш Юрій, Вацьковський Петро, Підусський Роберт В.
- V. 61. Брський Юлія.
- V. 63. Буряк Анна, Брський Павло, Віасокредт Франка.
- V. 86. Мороз Аліса.
- V. 94. Сушицький Григорій, Васкуль Вільям, Шниг Роман, Панкович Марія, Васкуль Григорій.
- V. 99. Шийка Ілько.
- V. 102. Кедло Олена А., Кедло Вільям М. мол., Піндор Стефан, Федяк Стефан, Сіка Розалія.
- V. 109. Стацький Семен.
- V. 125. Козак Меланія.
- V. 136. Паш Василь.
- V. 146. Буздоль Микола.
- V. 150. Кіншан Домка.
- V. 163. Рішицький Пилип, Рішицька Франка.
- V. 165. Юркович Бонна Джайна.
- V. 170. Гаритон Павло.
- V. 186. Тиганський Євген.
- V. 204. Андрух Анна, Микитович Анна М., Мурічка Марія, Павлюк Антонета, Гладій Зофія.
- V. 212. Канік Ольга.
- V. 213. Данько Володимир.
- V. 219. Зелюка Катерина.
- V. 221. Козак Михайло Йосиф.
- V. 230. Мамрик Розалія, Токарський Іван, Токарський Дмитро.
- V. 232. Пандрак Іван мол.
- V. 234. Родницька Олена.
- V. 235. Бобак Данило.
- V. 236. Гіль Анна-Баланда.
- V. 254. Билдас Ірина, Кестельца Марія.
- V. 262. Черницький Міттон А.
- V. 274. Волощак Дмитро.
- V. 280. Запотоцка Ольга.
- V. 291. Гербошка Олена, Гладина Михайло, Квалець Павліна Е. Меланія Марія, Ліпницька Михайліана, Пелех Йосиф, Боднар Микола, Гладіш Петро.
- V. 292. Гнатич Стефанія, Сорока Георгій, Шин Марджері Джейн, Таський Варвара.
- V. 296. Лобур Марія.
- V. 298. Пінга Стефанія.
- V. 316. Костецький Йосиф, Турницька Катерина.
- V. 319. Олар Олена.
- V. 325. Марачник Анна, Марачник Іван.
- V. 334. Малацук Анна, Овод Меланія.
- V. 335. Карнафель Ірина.
- V. 347. Козельський Маріан.

V. 365. Бартник Янів.
V. 390. Чуцьоло Юлія.
V. 402. Потоцька Анна, Потоцький Михайло, Потоцький Михайло.
V. 408. Фединши Анна, Фединши Олена.
V. 441. Проданик Петро, Проданик Ольга.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

- V. 29. Баюя Олена.
- V. 94. Ліпницький Лев.
- V. 130. Бельш Марія.
- V. 178. Фелько Семен.
- V. 179. Логуш Вікторія, Пресія Олена.
- V. 243. Швещ Катерина.
- V. 298. Данилаєва Ева.
- V. 375. Кроляк Юлія.
- V. 397. Штогрін Олена Наталія, Штогрін Володимир, Чапаліська Марія, Штогрін Володимир,* Смерек Михайло.
- V. 451. Смерек Дмитро,* Смерек Михайло.
- V. 469. Луцшин Марія, Гарайда Дмитро.*

ЧЛЕНИ ПРИНЯТИ З ІНШИХ КЛАС:

- V. 200. Лін Патрик Йосиф.*
- V. 230. Касевич Агнеса.
- V. 234. Кобрин Катерина.
- V. 238. О'Брайен Ванда.
- V. 316. Падучук Михайло.*

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНИ:

- V. 1. Хрущ Лука.
- V. 5. Маланчак Андрій, Марко Михайло, Марко Вільям.
- V. 25. Ново Микола.
- V. 53. Криванч Євген Едуард.*
- V. 61. Павло Катерина.
- V. 74. Шевчук Стефан, Ліско Кароліна, Ліско Юлія, Геча Іван.
- V. 78. Машик Михайло, Навранко Антон, Клепчук Михайло.
- V. 82. Шилак Йосиф.*
- V. 96. Соболь Володимир.*
- V. 103. Кудринський Микола.
- V. 170. Сандуцький Марія, Сандуцький Іван.*
- V. 201. Луцич Еленора, Луцич Віра.
- V. 229. Кесельовський Сергій.
- V. 293. Ярош Марія, Ярош Іван.*
- V. 313. Солян Франко.*
- V. 319. Ковпак Григорій,* Кляп Олена, Дзвіничник Вільям,* Ковпак Тейт, Ковпак Григорій.
- V. 329. Кравець Олексія, Кравець Анна.
- V. 343. Ганчак Йосифа, Ганчак Юлія.
- V. 361. Катюлька Христиня, Катюлька Меланія.
- V. 365. Сабринський Іван,* Каминська Микола, Каминська Марія, Каминська Магдалена, Цибрицька Антоніна.
- V. 386. МхлДонел Катерина, МхлДонел Джеймс Г.*
- V. 393. Жико Катерина, Микულук Петро.*
- V. 432. Польний Іван,* Дачун Тимко,* Якіо Василь.
- V. 437. Козак Йосиф,* Козак Андрій.*
- V. 441. Ламаш Василь.*
- V. 443. Кін Кирино.
- V. 444. Бойчинши Вільям.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

- V. 12. Фелько Семен.
- V. 45. Штогрін Олена Наталія, Штогрін Володимир 2.*
- V. 76. Штогрін Володимир.*
- V. 163. Чапліська Марія.
- V. 177. Надорожна Анна.
- V. 211. Бельш Марія.
- V. 216. Швещ Катерина.
- V. 242. Кроляк Юлія.
- V. 373. Логуш Вікторія, Пресія Олена.
- V. 469. Смерек Дмитро,* Смерек Михайло.
- V. 470. Гарайда Дмитро.*
- V. 474. Рішицька Марія.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛАС:

- V. 200. Лін Патрик Йосиф.*
- V. 230. Касевич Агнеса.
- V. 234. Кобрин Катерина.
- V. 238. Романюк Ванда.
- V. 316. Падучук Михайло.*

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ НА ВИПЛАЧЕНЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

- V. 196. Лучка Ева, Лучка Матвій.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

- V. 50. Дзяд Дмитро.*
- V. 179. Ілечко Стефанія.
- V. 251. Олександр Олена.

ЧЛЕНИ ПОМЕРЛИ:

- V. 1. Раповий Володимир.
- V. 2. Ставич Михайло.
- V. 42. Нікофорин Антон.
- V. 45. Слободян Григорій.
- V. 58. Романчук Іван.
- V. 67. Мельник Михайло.
- V. 91. Дюк Анастасія.
- V. 106. Романчак Анастасія.
- V. 179. Владика Теодор.
- V. 238. Дашко Данило.
- V. 246. Москалик Валіс.
- V. 247. Ференс Ілько.
- V. 288. Тулаба Ева.
- V. 305. Дашко Анастасія.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком червня 1944 року було в У. Н. Союзі повнолітніх членів	32,199
В місяці червня 1944 р. прийнято нових	151
В місяці червня 1944 р. прийнято наново	30
В місяці червня 1944 р. прийнято з переступними листами	34
В місяці червня 1944 р. прийнято з інших класів обезпечення	5
В місяці червня 1944 р. прийнято за старого роду обезпеч.	—
Разом	32,419
В місяці червня 1944 р. суспендовано	48
В місяці червня 1944 р. відійшли з переступними листами	29
В місяці червня 1944 р. відійшли до інших класів	5
В місяці червня 1944 р. відійшли до нового роду обезп.	—
В місяці червня 1944 р. відійшли за зворотом у готівці	3
В місяці червня 1944 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці червня 1944 р. відійшли на виплачене обезпеч.	2
В місяці червня 1944 р. померли	14
Разом	101
З кітцем місяця червня 1944 р. в У. Н. Союзі було дорослих членів	32,318

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛАСАМИ І СУМАМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:	
В класі А. А. на \$ 250	92
В класі А. А. на \$ 500	5
В класі В. на \$ 750	16
В класі С. на \$1000	192
В класі В.В. на \$1500	6
В класі С.С. на \$2000	2
НОВІ РОДИ:	
Обезпечення платне по смерті з вкладками до 70 року життя	
В класі О-500 на \$ 500	473
В класі О-1000 на \$1000	321
В класі О-1500 на \$1500	4
В класі О-2000 на \$2000	2
Обезпечення платне по смерті з вкладками протягом 20 літ.	
В класі Р-500 на \$ 500	4,131
В класі Р-1000 на \$1000	2,264
В класі Р-1500 на \$1500	2,362
В класі Р-2000 на \$2000	14
В класі Р-2500 на \$2500	2
В класі Р-3000 на \$3000	3
Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Найдовше)	
В класі Е-500 на \$ 500	2,713
В класі Е-1000 на \$1000	1,148
В класі Е-1500 на \$1500	18
В класі Е-2000 на \$2000	8
В класі Е-3000 на \$3000	1

Нове обезпечення на ціле життя для нових членів:

В класі W-250 на \$ 250	2
В класі W-500 на \$ 500	4,104
В класі W-750 на \$ 750	1
В класі W-1000 на \$1000	3,643
В класі W-1500 на \$1500	38
В класі W-2000 на \$2000	17
В класі W-2500 на \$2500	1
В класі W-3000 на \$3000	3
В класі W-різнi суми	88

Нове обезпечення на ціле життя для давніх членів:

В класі Т-100 на \$ 100	5
В класі Т-250 на \$ 250	186
В класі Т-500 на \$ 500	3,769
В класі Т-750 на \$ 750	5,577
В класі Т-1000 на \$1000	8,215
В класі Т-1500 на \$1500	199
В класі Т-2000 на \$2000	53

Разом 32,318

МОЛОДЕЦЬКИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВІПИСАНІ ДІТИ:

- V. 7. Русь Бленч.
- V. 10. Крос Чарас Йосиф мол.
- V. 14. Ковалів Володимир мол.
- Ковалів Річард В.
- V. 39. Кін Роберт В.
- V. 45. Слободян Дюджит Анна.
- V. 54. Савіньський Василь.
- V. 61. Орнішак Марія Анна.
- V. 63. Петровська Франка Тереса 2, Маврій Долгас Е.
- V. 94. Бугай Розмарія Джайна, Кремер Сінгій Джайо, Бугай Деліс Едуард, Сушицький Джейн П., Сушицький Розалія Л., Васкуль ОREST, Васкуль Елізавета, Васкуль Деміа, Васкуль Долореса, Васкуль Джайана, Васкуль Розалія.
- V. 102. Боучулак Стефан Рійд, Улан Іванна Марія.
- V. 112. Боучулак Стефан.
- V. 144. Ворс Іванна.
- V. 145. Бача Іванна Бетія.
- V. 150. Кінос Джейн Амелія.
- V. 155. Чумер Марія.
- V. 158. Багдас Андрій Гей.
- V. 175. Грдовський Андрій 1, Мелник Григорій.
- V. 183. Шермен Долореса Анна, Шермен Роберт Джеймс.
- V. 199. Раф Стефан, Олександр Григорій, Кіца Патріса Е.
- V. 200. Парашук Євген мол.
- V. 204. Фік Христиня, Кручковський Юрій Бернад, Доскоп Деліс, Мелнік Стефан Михайло.
- V. 212. Ландзак Люба А.
- V. 218. Буладінич Марія.
- V. 218. Коболь Лорета Джайна.
- V. 219. Штогрін Іванна.
- V. 221. Лесняк Іван Михайло, Лесняк Данило Микола.
- V. 222. Заоконний Патріс Марія, Заоконний Соія Ірина.
- V. 229. Васильєв Маріяна.
- V. 230. Мамрик Михайло.
- V. 236. Приселюк Микола Джейн.
- V. 245. Варден Сандра Марія.
- V. 271. Гагала Йосиф Розан.
- V. 291. Войчківський Роберт Е., Войчківський Вільям.
- V. 292. Лак Михайло Іван, Лак Реймонд Йосиф, Сесель Сузан Марія, Сесель Джейвлин Анна, Мозукевич Вільям І., Шин Долгас Арналд, Шин Стефан Михайло, Коблек Ольга Розалія Марія, Гнатич Реймонд, Гнатич Олга, Гнатич Едуард, Гнатич Флоренс, Гнатич Іванна.
- V. 296. Романчак Евлена Марія.
- V. 296. Ювак Василь.
- V. 341. Боднарчук Юлія Маруся.
- V. 348. Брях Петро.
- V. 353. Василюк Річард.
- V. 361. Береговський Даніло, Савіцька Соія Катерина.
- V. 362. Велш Джером.
- V. 364. Терещенко Іван Роджер.
- V. 371. Кубіда Іван.
- V. 373. Вебер Кенет Едуард.
- V. 380. Гриник Марія, Гриник Вільям.
- V. 385. Ірша Олена, Віценти Філіс А.
- V. 388. Мороз Розалія, Мороз Іван.
- V. 414. Паш Юрій, Гюк Кароліна, Вітовський Берилі, Бренч Норман Давис мол.
- V. 432. Чабан Джейнет Ольга, Пашкевич Марія Олена.
- V. 441. Гелаш Олеса Геня, Гелаш Орест Франс, Ревакоўська Ванда Герта, Калита Геня, Зробок Любомира Надія, Зробок Стефан, Зробок Василь, Квасинія Володимир Іван, Микулук Олена Войлодт, Калита Едуард, Гуловатій Евлена Юстиня.
- V. 444. Кус Еррол Е., Кус Данил В., Кус Роберт С., Кус Лін Анна.
- V. 451. Козовий Анна, Козовий Богдан.
- V. 461. Чіковський Тед Лері, Тарнавська Патріса Ольга.
- V. 464. Масевич Іван.

НОВИМИ ПРИНЯТИ ДІТИ:

- V. 17. Ткач Іван Роналд, Пенковська Долореса, Пенковський Доналд, Пенковський Едуард.
- V. 78. Стєрнік Іван.

V. 96. Соболь Розмарія, Соболь Меланія.
V. 102. Піндур Стефан.
V. 130. Перелеюк Григорій.
V. 223. Потічко Павло.
V. 402. Потоцький Микола, Потоцька Зофія.

ПРИНЯТИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ ДІТИ:

- V. 179. Пресія Маріяна.
- V. 341. Орнішак Юлія Євген.
- V. 397. Штогрін Євген Лев.
- V. 451. Смерек Микола, Смерек Василь, Смерек Стефан.

ПРИНЯТИ З ІНШИХ КЛАС ДІТИ:

- V. 112. Бусько Лувійла Анна.
- V. 170. Коблан Іван Данило.
- V. 179. Пресія Маріяна.
- V. 180. Гурні Михайло Олександр.
- V. 301. Піронік Дайана Г.
- V. 367. Яків Катерина.

СУСПЕНДОВАНИ ДІТИ:

- V. 1. Лішицька Дорота, Лішицька Марта.
- V. 5. Малан Барвара А.
- V. 6. Фелія Катерина.
- V. 48. Мессю Маргарета.
- V. 53. Криванч Євген.
- V. 74. Ліско Андрій.
- V. 96. Манік Михайло.
- V. 132. Білінський Володимир, Білінський Михайло, Білінська Катерина, Білінський Франко, Білінська Дорота.
- V. 219. Салагуб Джейн.
- V. 221. Кашула Леона.
- V. 230. Лодін Марія Іванна.
- V. 274. Товарницький Володимир, Товарницька Маріяна, Товарницька Іванна.
- V. 293. Ярош Стефан, Ярош Михайло, Ярош Джайна Марія.
- V. 319. Дзвінич Іван, Ковпак Микола, Дзвінич Іван.
- V. 343. Ганушак Розалія.
- V. 365. Фінста Дмитро.
- V. 386. МхлДонел Павло Гю, МхлДонел Джейн Марія, МхлДонел Джеймс Йосиф.
- V. 393. Жико Вільям.
- V. 397. Морзело Іван, Білінська Юлія.
- V. 414. Манцья Йосиф, Манцья Микола Юрій, Манцья Василь.
- V. 418. Каминський Теодор.
- V. 429. Гочко Анна, Гочко Олена.
- V. 441. Сойка Едуард, Зеліський Іван.
- V. 475. Рудич Іванна, Рудич Іван.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

- V. 45. Штогрін Євген Лев.
- V. 341. Бозок Надія.
- V. 373. Пресія Маріяна.
- V. 469. Смерек Стефан, Смерек Василь, Смерек Микола.
- V. 474. Лейбек Маріяна Джейн.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.:

- V. 21. Соліський Юрій.
- V. 39. Сінгур Василь Володимир.
- V. 55. Палея Іван.
- V. 61. Брський Юлія.
- V. 63. Буряк Анна, Брський Павло.
- V. 86. Мороз Олеса.
- V. 102. Піндур Стефан, Сіка Розалія.
- V. 109. Стацький Семен.
- V. 212. Канюк Ольга.
- V. 213. Данько В. Володимир.
- V. 230. Токарський Дмитро, Токарський Іван.
- V. 232. Пандрак Іван.
- V. 234. Рудницька Олена.
- V. 235. Бобак Данило.
- V. 274. Волощак Дмитро.
- V. 280. Запотоцка Ольга.
- V. 291. Гладина Олена, Гладина Михайло.
- V. 298. Пінга Стефанія.
- V. 319. Олар Олена.
- V. 335. Карнафель Ірина.
- V. 339. Злобницька Ольга.
- V. 384. Стеха Марта.
- V. 404. Клочанів Катерина.
- V. 473. Орнішак Михайло.
- V. 477. Ярошак Дмитро.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛАС:

- V. 112. Бусько Лувійла Анна.
- V. 170. Коблан Іван Данило.
- V. 179. Пресія Маріяна.
- V. 180. Гурні Михайло Олександр.
- V. 301. Піронік Дайана Г.
- V. 367. Яків Катерина.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗА ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

- V. 164. Калінич Максим.
- V. 336. Якіо О. Наталія, Якіо Олга.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком червня 1944 року було в У. Н. Союзі дітей	10,894
В місяці червня 1944 р. прийнято нових	118
В місяці червня 1944 р. прийнято наново	13
В місяці червня 1944 р. прийнято з переступними листами	18
В місяці червня 1944 р. прийнято з інших класів обезпечення	6
Разом	11,049
В місяці червня 1944 р. суспендовано	42
В місяці червня 1944 р. відійшли з переступними листами	19
В місяці червня 1944 р. відійшли до старших членів УНС	29
В місяці червня 1944 р. відійшли до інших класів обезпеч.	6
В місяці червня 1944 р. відійшли за зворотом у готівці	3
В місяці червня 1944 р. відійшли на виплачене обезпеч.	—
В місяці червня 1944 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці червня 1944 р. померли	—
Разом	99
З кітцем місяця червня 1944 р. в У. Н. С. було дітей членів	10,950

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛАСАМИ МОЛОДЕЦЬКОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В класі 1-й на \$500	4,923
В класі 2-й на \$400	1,998
В класі 3-й на \$300	2,234
В класі 4-й на \$250	33
В класі 4R на \$500	977
В класі 4R на \$1000	241
В класі 5E на \$250	171
В класі 5E на \$500	803
В класі 5E на \$1000	170

Разом 10,950

З кітцем місяця червня 1944 р. в У. Н.

ДРІБНІ ОГолошення-WANT ADS

Classified Department—Bergen 4-0237—Bryant 9-0582

War Manpower Commission Employment Regulations

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Сушні робітники повинні мати посвідку, що вони є до розпорядженості. При переїзді до менше сушних робіт мусять мати крім цього згоду „Юнаїта Стейтс Емплоїмент Сервіс". „Критичні" робітники потребують теж обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

МУЖЧИН НЕ ТРЕБА ДОСВІДУ Дистанту харч і уніформні Ший час або частину

ПОМИВАЧІ ДИПШАВЕРЗ, ПАТШАВЕРЗ ПОРТЕРИ на день і ніч Мусять говорити по англійськи Бонус — платні ваканції Постійна позиція Робітники в критичних заняттях мусять принести звільнення

SCHRAFFT'S ГОЛОСИТЬСЯ ЦІЛИЙ ДЕНЬ 56 WEST 23rd ST., N. Y. C. АБО ГОЛОСИТЬСЯ 5-8 ГОД ВЕЧІР 1381 BROADWAY (Nr 38 St.) N. Y.

ДОМОВОГО РОБІТНИКА ДОБРА ПЛАТНЯ ГОЛОСИТЬСЯ У ПІВНІ HURST HOTEL GRAMERCY PARK Lexington Ave. & 21st St., N. Y. C.

ПОТРІБНО МУЖЧИН Досвід не потрібний

ЯК ПОРТЕРІВ РОБІТНИКІВ ДОБРА ПЛАТНЯ

ПОСТІЙНА РОБОТА Робітники з важкої поєснової роботи мусять мати доказ звільнення.

FEDERAL

TELEPHONE & RADIO CORP. 491 BROAD ST., NEWARK, N. J.

Помічник до пекінг газу Stahl Meyer Inc. 1125 Weycock Ave., Bklyn, N. Y. Від понеділка до п'ятниці Робітники у фабриці пакування м'яса Stahl Meyer Inc. 1125 Weycock Ave., Brooklyn, N. Y. Від понеділка до п'ятниці.

Бучерів All around pork men Добра платня, стада робота Stahl Meyer Inc., 172 East 127th St. Голоситься від понеділка до п'ятниці.

ПОТРІБНО МУЖЧИН І ЖЕНЩИН

МУЖЧИН—ЖІНОК ЦІЛОДЕННА АБО ЧАСОВА РОБОТА 4 ДО 7 ГОДИН ДЕННО ДОБРА ПЛАТНЯ СТАЛА ПРАЦЯ

ДО ЗНАЧИМНОГО ЧИЩЕННЯ І ОФІСОВИХ БУДИНКІВ І ГОТЕЛІВ В МЕНГЕТЕН І БРУКЛІН. ВЕЧОРАМИ АБО НОЧАМИ Голоситься денно до NATIONAL CLEANING CO. 9 W. 29th St., near 5th Ave. New York City

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ДІВЧАТА І ЖІНКИ НЕ ТРЕБА ДОСВІДУ Ший час або частину

ПЕКАРІ РОБІТНИКИ В ПЕНТРІ В РОБОТІ ПРИ САЛАТАХ ПРИ СЕНДИЧАХ ПРИ ПАРОВИМ СТОЛІ ПОМИВАЧКИ

КУХАРКИ ДЛЯ ПРИГЛАДЖЕННЯ ДЕСЕРУ ДІВ РОБОТИ В ПРАЦІ

Мусять говорити по англійськи Дистанту харч і уніформні Бонус — платні ваканції Постійна робота Натогода для азіяців Робітники в критичних заняттях мусять принести звільнення

SCHRAFFT'S 56 WEST 23rd ST., N. Y. C. Або голоситься 5-8 вечером 1381 Broadway (Nr 38th St.), N. Y.

ЖІНОК ДО ЧИЩЕННЯ Добра платня, добрі робітничі умови Голоситься у Miss Hurst HOTEL GRAMERCY PARK Lexington Ave. & 21st St., N. Y.

Жінок до пакування ковбас. Стада робота, добра платня. Голоситься Stahl Meyer Inc. 172 East 127th St., N. Y. C. Від понеділка до п'ятниці.

КУПИТЕ ВОЕННІ БОНДИ

Пятна неволі

Пять великих новинарських агенцій, що доставляють новинки для преси в Злучених Державах і Канаді уможливили недавно, щоби в однаковій спосіб писати назви гір та міст в Європі, а цей однаковий спосіб є способом, що його прийняло Національне Географічне Товариство в Злучених Державах як найправильніший спосіб. Щож це за правильний спосіб? Писати назви так, як „місцеве населення" їх вимовляє. Від цього правила відступити тільки в небагатьох випадках, коли в англійській мові вже втерлися заанглійшені форми назв, прим. Москов, а не Москва, Ром, а не Рома.

Враз з тим, як новинарські агенції прийняли новий спосіб писання по англійськи географічних назв, вони подали й візирні деяких назв, як вони мають тепер виглядати. Ріка Дністер пишеться тепер DNESTER, а не DNIESTER, як данише писали; ріка Дніпро — DNEPR, а не DNIEPER. Можливо, що Національне Географічне Товариство в Злучених Державах має й такі інформації, що населення на Україні називає свої ріки Дністр і Дніпр, одначе ми найкраще знаємо, що ніхто на Україні так не говорить. Місцеве населення говорить Дністер і Дніпро, і латинськими буквами це зовсім легко можна написати DNIESTER і DNI-PRO. В таким виді легше й англійцям вимовляти назви українських рік. Українські слова взагалі легше вимовляти англійцям, як російські. А писання DNESTR і DNEPR не є нічим іншим, як спробою вимовляти назви цих рік не на український, а на російський лад — Дністр і Дніпр, — отже якраз на перекір правді, яке й Національне Географічне Товариство прийняло — уживати назви в вимові „місцевого населення".

Не тільки Національне Географічне Товариство в Злучених Державах, але взагалі наших приміщують родити діти до німецької держави. Молоді хлопці хлопці з завоюваних німцями країн знаходяться або на каторжній праці, або служать в армії і тому населення природно там не прибуває. Коли возьмемося під увагу це, що німецькі військові лікарі постійно винищують з підлітків в завоюваних краях кров для свого війська, то можемо припустити, які стосунки вони творять серед підбитих ними народів. Зо сотень тисяч виморених голодом підлітків, з котрих німецькі бандити живим винищують кров, годі сподіватися здорових, боєздатних воєнків в будучині.

Комісія Об'єднаних Держав в Лондоні, яка придивляється до того всього, що німці роблять в підбитих краях, виготовляє закон, на підставі якого вони мусять бути покарані.

Українець не міг пізнати України по назвах, що приходили щодня цілий рік у звідомленнях з фронту, а коли російські війська увійшли до Галичини, то галицький українець не може пізнати назви свого рідного села. Чому не пізнає її? Раз тому, що вона

подана в польській формі, а по друге ще й тому, що польська форма в додатку перекручена на російський лад. Ось приклад: Звідомлення з Москви через радіо 22 березня висловило ряд місцевостей в Галичині „визволені" советською армією. Ось ці назви: Залозже, Глубочек Велікі, Трємбовля, Мікулінці, Грімалов, Березовіца Веліка, Мишковица, Настасув, Сушин, Глещова, Яблонов, Хоростков, Деренювка... В мові місцевого населення ці місцевості є: Залізі, Глубочок Велікий, Теребівля (старе княже українське місто), Микудинці, Грімалів, Березовиця Велика, Мишківці, Настасів, Сушин, Глищева, Яблонів, Хоростків, Деренівка. Аби дістатися в світ, назва кожної з тих місцевостей мусіла бути перемелена коли не через польські та російські жорна, то бодай через польські „Братній" російський нарід, що ніби то приходить „визволити" Західну Україну не тільки від німецької окупації, але й від польського ярма, все таки знаходить це стільки пошани для поляків, що назви польської мови кожної української місцевості дає перше місце супроти українських назв, яких уживає місцеве населення.

Як з того чудасія виходить, нехай покаже один приклад. Між Теребівлею і Грімаловом є село, яке місцеві мешканці і ціла околиця називає Глищева. Значіння цієї назви пояснює місцева традиція тим, що зник 300 літ тому на місці, де це село збудоване, поселився чоловік, що називався Глищ. Від нього й пішла назва оселі — Глищева (з наголосом на ва). Коли з оселі повстало село, польський пан, до якого те село належало, потребував формально те село десь в урядових актах записати, а що наскрізь українська назва села не дуже надається до переписання латинськими буквами, то він перекрутив її на HLESZCZAWA. В селі повстала церква і парохія, але греко-католицькі священики провадили парохіальні книжки та кож по-польськи, отже не вживали для села назви, якої місцева населення вживає, а держали польської назви, польської. Коли прийшло до того, що можна було вже писати село й українськими буквами, то комусь прийшло на думку, що й тоді краще цю назву писати більше на польський лад і зачав писати Глещова, — хоч ніхто в селі, ні в околиці цієї назви не вживає. А тепер приходить „Братній" нарід, аби село від поляків „визволити", одначе знов місцеву назву села — Глищева

— ігнорує, а дає перше місце назві в польській формі. На лихо, і в ній перша буква „г", якої москаль не вимовить, хоч би й вдався, отже перекручує її на „л", і робить з української Глищеви — Глещаву. Ні один з колишніх мешканців Глищеви, котрих в Канаді не бракує, не пізнає, що це про його село мова, коли чує в радіо, що советська армія визволила від німців „Глещаву".

— Національне Географічне Товариство Злучених Держав може бути переконане, що назва „Глещаву" є дійсною назвою, якої вживає місцеве населення, Чому не мали повірити, коли далося здурити, що назви Дністр і Дніпр є назвами, вживаними місцевим населенням? На жаль, це так само не є назви вживані місцевим населенням, як не є індіанськими ріжні назви міст і рік в Канаді та Злучених Державах, що ніби мають бути індіанськими, але індіани не пізнають їх, бо вони знадто перекручені. Та за „індіанські" назви в Канаді не треба бодай вивувати тих, що їх перші ужили; в них звичайно було більше доброї волі, як знання індіанської мови, отже — помилилися. В Європі перекручування місцевих назв провадилося не через помилку і не з пошани для старих назв, або для залишення пам'яті про мешканців країни, а якраз навпаки, — щоби затерти пам'ять про людей, які там колись жили; зробити людей чужинцями у їх ріднім краю. У своїм господарюванні на українських землях поляки та росіяни мали і мають на меті, як що можливо, затерти слід, що там калісь жив український нарід і якраз першим способом для того було

ПАСАЖ, Н. ДЖ. — Від 97 Тов. Івана Франка; повідомляє членів, що місячні збори відбулися в нещодавній 23 липня в год. 2 в залі церковній під ч. 47-ї Госп-Бл. Стан. зібрався всіх членів прийти точно в 2 год., бо збори будуть тривати тільки одну годину, то є від 2 до 3, бо тепер горять діти і ніхто не хоче сидіти з членів, або урядників і чекати по 3 або 4 години закмі другі прийдуць. Отож приходіть точно на час. — В. Сметана, предс.; В. Бродський, secr.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА Для 9 липня 1944 року помер у 61 році життя МИХАЙЛО ДЗЯД, член відділу 50 У. Н. Союзу в Лорейн, Огайо. Похорон відбувся 11 липня в українській православної церкві при участі членів і родниці, які віддали послідну прислугу покійному. Поховано у цвинтарі Гіну Парк. Пошили у смугту жєну Анастасію, 3 дочок заміуючі 2 сини, що є при армії. В. П. П. Михайла Шемчик, secr.

ЛІКУЄМО ХРОНІЧНІ НЕДУГИ ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК. ШКІРНІ, ПЕРВОЇ А ШЛУНКОВІ НЕДУГИ, Гемороїди й інші відходів забуртня, Ниркові й Міжурні забуртня, Біль у кінках, Платикова й внутрішності забуртня, хронічні болі, пухлину желє, перлове ослаблення, рєматизм і запаління желє. Лікуємо ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК модерними методами зі скорою пільгою. Лучі Екс. екзамінація крові і мочі, застрики, коли виказанє. Всі хронічні недуги лікуємо науково. ОПЛАТА УМІРКОВАНА. — МЕДИЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ \$2 DR. ZINS (28-літє зведена) 110 EAST 16th STREET — (Union Square) NEW YORK, N. Y. Щоденно від 9. т. рано до 7. г. веч. У нещодавній від 9. рано до 2. попл.

ТАРЗАН, ч. 1006 Алярг.

NOW TARZAN OPENED TYGO'S CAGE AND PROCEEDED HIM AWAKE, BELIEVING HE COULD WIN THE GORILLAS FRIENDSHIP.

BUT IN HIS FEVERISH DELIRIUM, TYGO'S HATRED WAS MULTIPLIED. HE LOCKED THE APE-MAN IN MORTAL EMBRACE.

"NO FIGHT; MUST ESCAPE MAN-THINGS," TARZAN URGED. BUT THE RAGING BEAST PAID NO HEED.

THEN ONE OF THE GUARDS NOTICED THE STRANGE COMBAT. HE SHOUTED THE ALARM.

Тепер Тарзан відкрив клітку Тайга й розбудив його, певний, що малпа його приятель.

Тимчасов Тайго був лютий на Тарзана, а неволя його лютя не збільшила. Він скочив на Тарзана і зчепився з ним у смертнім бою.

„Не бійся! Ми мусимо втікатися перед людьми", говорив Тарзан. Але малпа не слухала.

Потім один зо сторожі зочив дивний бій і заалармував табір.

перекручування українських географічних назв. Споліщені та змосковщені українські географічні назви були і досі остають такими самими пятнами неволі українського народу, як пятно неволі китайського народу було до недавня коса. Кожний китайець був обов'язаний носити косу, як символ свого підданства манджурам, що пару сот літ тому завоювали Китай та вимагали від китайців одєї видимої ознаки їх підданства. Признами підданства українського народу є споліщені та змосковщені назви українських сіл, міст та рік. Це такі самі пятна неволі, як ті пятна, що канадський фермер випікає на шкірі своєї худоби.

Національне Географічне Товариство потребує трохи більше обережності з географічними назвами з України, бо це звичайно не є назви, вживані місцевим населенням. („Український Голос").

ПОШУКУЮ "в шлюбні справі" брата Ніколу Гривинчука, або Габінський, походить до села Зарпаниці, повіт Палаїв, Галичина. Має перебувати в Нью Йорку. Хто знає би про його адресу, або ніхто сам би хай напише до брата під адресу: John Hrybnychuk, 2705 Edwin St., Hamtramck 12, Michigan.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН і щеще ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN FUNERAL HOME 433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J. Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛІТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ Обслуга шпра і чесна 383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК зарядкує погребани по \$150 ціни так низькі як ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th St., NEW YORK CITY Dignified funerals as low as \$15 Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК ФІЛЯДЕЛЬФІО й околицю

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA. Tel. MARKET 1320. ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК Занимається похоронами в БРОУК, БРОУКЛІН, НЬЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯХ 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568 BRANCH OFFICE & CHAPEL 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y. Tel.: MEtrox 6-6577